

тоўстага скурата, копсыці — са скуры поўсьцю ўсярэдзіну, ці падшытыя скурай лабакі. Паводле спосабу вытворчасці яны таксама *лапці*, паводле матэрыялу — не.

Найбольш пашыраныя вытворныя — *лапцюжнік*, *лапцюжны*, *лапцяваты* — усе яны азначаюць: бедны, нязграбны, непрывабны, адсталы.

Лапці выйшлі з моды, толькі заклік да свабоды не глядзеўся б старым і цяпер: „Стой! *Лапаць* скінуўся!“

Лёс

Рыгор Барадулін

Лёс — вышэйшая боская воля, наканаваньне, жэрабя, доля, кон, часьціна, шчасьце, шанцаваньне альбо няўдача. Слова „*лёс*“ запазычана зь нямецкае мовы, дзе яно так і гучыць: „*лэс*“.

Гэта *лёс* вядзе чалавека па жыцці ад калыскі да дамавіны. Нараджаецца чалавек — у небе загараецца ягоная зорка. Памірае, гасьне — і зорка ягоная гасьне, *зорка лёсу*. У небе разгледзець зорку сваю, распазнаць па ёй свой *лёс* чалавеку практычна немагчыма. Па зорах хіба спрабуюць варажыць. Паркі прадуюць кожнаму *нітку* ягонага *лёсу*. На далані ў чалавека *лініі лёсу* — як дарогі, як каляіны, па якіх едуць дні, але няма ў іх калёс, на якіх можна аб'ехаць *лёс*.

У нашай мове варта зьняць дзьве кропачкі зь „ё“, і „*лёс*“ ператворыцца ў „лес“, і наадварот. У беларусаў лес — *лёс*.

Лёс

Сяржук Сокалаў-Воюш

Падзеі, якія адбываюцца незалежна ад волі чалавека, зьбег акалічнасьцяў, далейшае існаваньне, будучыня і разьвіцьцё чаго-небудзь у нашай мове абазначаюцца пазычаным зь нямецкай словам *лёс*. У старабеларускай мове яно азначала і паперку з нумарам, якую выцягваюць у часе *лёсаваньня*. Сёньня ў гэтым значэньні яго замянілі словы жэрабя і жараб'ёўка. На Івейшчыне слова *лёс* абазначае таксама вузкі пралаз у плоце, сыяне, зарасьцях.

Лёсы на кій мераць — рабіць выбар. *Лёсы зробленыя* — выбар, які адбыўся. *Іронія лёсу*, *воля лёсу*. *Лёсны*, *лёсавец*, *лёсіць*, *залёсіць*. *Лёс Радзімы*, *лёс дэмакратыі*, *лёс народу*. *Лёсаносны*, *лёсавызначальны*. *Лёсы лепшых людзей нацыі*, *ахвярнік лёсу Радзімы*. *Лёс Беларусі*, які мусіць апынуцца ў руках тых, хто сапраўды дбае пра краіну, дбае пра ейную будучыню.

Лука

Сяргей Дубавец

Лука — гэта выгін, згіб, паварот пакручастай ракі. На павароце пакручастай ракі звычайна ўтвараецца поплаў, лужок, які таксама называецца *лукой*, *лукавінай*.

Ад прадзедаў і да сёньня на гэтых лужках беларускія вясковыя жанчыны ладзяць увесну карагоды або таночкі, прыпяваючы: „*Ой лука ж мая*,